

NR 11 • 2. JUUNI 2010

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA HÄÄLEKANDJA, ASUTATUD 1925. AASTAL

President Toomas Hendrik Ilves kohtus ettevõtjatega

Kaubanduskoja juhatus pakkus 27. mail iga-kevadise lõuna president Toomas Hendrik Ilvesele. Põhiteemadeks olid euro kasutuselevõtt, Tallinna linna müügitaks, eksport ja eriti olukord naaberturgudel ning haridus.

Ettevõtjad uurisid presidendilt tema hinnangut EL ühise euro kasutuselevõtu poliitilistest ettevalmistustest ning president omakorda küsis tehniliste ettevalmistuste ja ettevõtjate hinnakujunduspoliitika kohta. Koja juhatuse liikmed olid veendunud euro kasutuselevõtu positiivses mõjus nii investeerimiskeskonnale kui ka üldisele usaldusväärsusele. Samal päeval toimunud juhatuse istungil vaatas Koja juhatus üle ausa hinnastamise kokkuleppe eelnõu ning selle põhimõtteid tutvustati ka presidendile.

Euro kasutuselevõtu seisukohast olulisest inflatsiooniaspektist rääkides peatuti ka Tallinna müügitaksul, mis ettevõtjate hinnangul toob paratamatult kaasa hinnatõusu kogu Eestis ning mille ajastatust ja korraldamist peetakse jätkuvalt ebaõnnestunuks ning ettevõtjatele koormavaks.

Jätkub lk 2

TÄNA LEHES:

- ▶ Valminud majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse eelnõust
- ▶ Muudatustest riigihangete seaduses
- ▶ Keskkonnaõiguse kodifitseerimisest
- ▶ Ülevaade populaarsematest Arbitraažikohtutest
- ▶ Ettevõtlikkuse õpetamisest
- ▶ Tagasivaade konverentsile „Rohelise ettevõtluse võimalused Eestis”

President Toomas Hendrik Ilves kohtus ettevõtjatega

Algus esikaanel

President uuris ettevõtjate käekäiku eksportturgudel ning pikemalt peatuti olukorral Lätis, Leedus ja Soomes. Kui Skandinaavia turgudel nähti ühiselt paranemise märke, siis Läti ja Leedu nii majanduslikku kui poliitilist olukorda peeti jätkuvalt ebastabiilseks. Samas rõhutati meie majanduse seotust nende turgudega ja avaldati lootust tulla edukalt toime kriisi mõjudega.

Pea kõikide teemade ja arutelude käigus jõuti hariduseni ning selle määrava tähtsuseni Eesti majanduse konkurentsivõime tõstmisel. Nii põhihariduses kui kõrghariduses nähti võimalusi koolivõrgu ümberkorraldamiseks kui ka vajadust kvaliteedi tõstmiseks.

Järgmine Koja juhatuse ja presidendi kohtumine leiab aset sügisel Kadriorus.

SIIM RAIE
Peadirektor

Ameerikat avastamas

Maaailma ainus poliitiline ja julgeoleku superjõud, maailma arenenuim tarbijaturg, maailma suurimad ettevõtted – USAst räägitakse tihti ülivõrretes. Seda teevad nii ameeriklased ise kui ka inimesed, kes pole seal kunagi käinud. Kõik see loob ettekujutuse, et äriiselt on tegemist meie jaoks kättesaamatu turuga. „Kui keegi üldse, siis ehk vaid IT-ettevõtted omavad läbilöögivõimet Silicon Valley's”, on meie kandis levinud, kuid õnneks ekslik arvamus.

Ookeanist ookeanini ulatuv, poolt kontinenti kattev riik aga ei saa otse loomulikult olla igas paigas ühte nägu ja 50 osariiki erinevad teineteisest kohati kui öö ja päev. Ustavus oma lipule ja vabadusele kui kandvale väärtusele tundub universaalsena kogu riigis. Majanduspoliitilisest seisukohast on osariigid üsna iseseisvad ja ka kaubavahetus detsentraliseeritud. Sellist asja nagu USA turg ei olegi olemas – regionaalsed erinevused nii regulat-

sioonide kui kultuurilises mõttes on selleks liiga suured. Ka kohalikud ettevõtjad teevad suurt vahet, kas on tegemist *national* (üleriigilise) või *state-wide* (osariigi) äriaga. Nii nagu Euroopaski on aga enamus ettevõteteid väikese ja keskmise suurusega. Kui meie kipume siin suurettevõtteks pidama üle 250 töötajaga ärisid, siis USAs peetakse selleks piiriks 500 töötajat.

Väliskaubanduspoliitika kujundamisel on olulisimaks teemaks, kui palju töökohti kaob Ameerikas seetõttu, et kasvab Jaapani autode, Vietnami krevettide või Hiina puuvillatoodete sissevedu. On isegi välja töötatud väliskaubanduse mõjusid leevendavad toetusmeetmed. Kuigi Euroopa on USA kõige suurem nii ekspordikui impordipartner ja lisaks ka kõige suurem välisinvestor, ei olda eurooplaste suhtes alati just kõige sõbralikumad. Dumpinguvastased tariifid, konkurentsi ohustamise kaebused ja uurimised pole haruldased. Eriti just toiduainete valdkonnas,

kus „hormooniliha” või „kloorikanad” on olnud juba pikalt EL-USA vaheliste kaubanduslääbirääkimiste objektiks. Toiduohutusnõuded Euroopas sunnivad ameeriklasi olema kaitsvad ka oma turu suhtes. Ja kuigi mitmes episoodis on WTO selle tegevuse ebaseaduslikuks tunnistanud, tuleb siiski Euroopa toiduainete tootjatel tihti oma äri ja hindade läbipaistvust tõestada.

Eesti ettevõtjate läbilöögivõime ja potentsiaal Ameerikas on esmapilgul üsna küsitav. Meil ei ole selliseid mahte, nad isegi ei tea, kus Eesti asub, nii kaugele pole mõtet vedada jne. Need põhjused on kõik õiged, kui teil ei ole konkurentsivõimelist toodet. Kui te olete aga välja tulnud täiesti unikaalse ja tarbija jaoks huvitava tootega, siis on just USA turg selle katsetamiseks parim. Kasvõi üks suurlinn on paras üksus proovimiseks. Ameeriklasi tõesti ei huvita teie kauba päritolu, vaid toote tarbimisväärtus on alati kõige olulisem.

Ka äriajamise ja läbirääkimise kultuur on erinev. Erinev selles osas, et Eestis kipub potentsiaalsete äripartnerite arv olema alati piiratud ja igast sõnast ning kohtumisest sõltub väga palju. Seetõttu ehk oleme rohkem krambis kui peame oma kaupa pakkuma – vea tegemine läbirääkimistel võib saada saatuslikuks.

Ameerikalik arusaam on aga see, et äriks läheb siis ja ainult siis, kui tegemist on mõlemale osapoolale sobiva diilliga. Kui ühe potentsiaalse partneriga kokkuleppele ei jõuta, on alati võimalik leida keegi teine. Iga ebaõnnestumist loetakse õppetunniks ja see annab võimaluse järgmine kord parem olla. Ehk ongi selles osas meil kõige rohkem õppida.

Suvekuudel on meil plaanis Kaubanduskojas koostöös meie Washingtoni saatkonnaga ka üks USA turgu tutvustav seminar, kus juba pike-malt saab kuulda sealsetest äri võimalustest. **T**

Siim Raie viibis USAs riigidepartemangu kutsel Trade and Economic Development programmi raames.

Sisukord

Juhtkiri

Ameerikat avastamas 3

Seadusandlus

Pika kodifitseerimisprotsessi käigus valmis majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse eelnõu 5

Koja gallupid 6

Keskonnaõiguse kodifitseerimine 7

Riigihangete seaduse muudatused 8

Tagasivaade

Konkurentsivõime salavõti peitub rohelises mõtlemises 9

Arbitraažikohus

Praktikas enim kasutatavad arbitraažikohtud 10

Ettevõtlusõpe

Ettevõtlikkust ei ole võimalik õpetada loenguvormis 12

Euroopa uudised

Teated 13

Liikmelt liikmele 16

Riigihanketeated 17

Koostööpakkumised 17

Juubilarid 18

Kalender

4. juuni

Ettevõtlusteemaline koolitus:

„Rahanduse roll ja vajadus ettevõtluses – uuemad lähenemised”

Lääne-Virumaa Keskraamatukogus (Lai tn 7, Rakvere)
Koolitus on tasuta. Vajalik eelregistreerimine.
Kerda Spitz • Tel: 356 0608 • E-post: kerda.spitz@ut.ee

16. juuni

Ekspordi Akadeemia seminar tipp- ja keskastmejuhtidele – „Kanal”

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Inglise keeles.
Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

17. juuni

Ekspordi Akadeemia seminar keskastmejuhtidele – „Kanal”

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Inglise keeles.
Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

16.-18. juuni

Ärireis Vladimiri oblastisse

Viive Raid • Tel: 604 0092 • E-post: viive@koda.ee

11.-12. august

Ekspordi Akadeemia õppevisiit Ida-Virumaale ja Tartusse

Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

21.-27. august

Äriviit Hiinasse

Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

25. august

Ekspordi Akadeemia seminar tipp- ja keskastmejuhtidele „Trendid”

Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

26. august

Ekspordi Akadeemia õppepäev

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

28. august

Ärihooaja 2010/2011 avamine

Annika Eesmaa • Tel: 604 0060 • E-post: annika@koda.ee

20.-24. september

Äriviit Leedu Vabariiki

Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

www.koda.ee

Kaubanduskoda koostöös Raadio Kukuuga kutsub kuulama saadet

MAJANDUSRUUM

kolmapäeviti kell 11.00–12.00, kordusena kolmapäeva õhtul kell 20.00–21.00

KUKU

Raadio Kuku ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum” toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses toimub. Saatejuht on Vallo Toomet.

Saateid on tagantjärele võimalik kuulata Raadio Kuku arhiivist <http://akamai.tehnokratt.net/tehnokratt/arhivaar/majandusruum/>.

MAIT PALTS

Politiikakujundamise- ja õigusosakonna juhataja

Pika kodifitseerimisprotsessi käigus valmis majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse eelnõu

Esmapilgul tuleb nentida, et eelnõu on väga mahukas. Seda siiski mitte niivõrd majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MTSÜS) osas, vaid pigem rakendussätteid arvestades. Nii moodustavad MTSÜSi põhiosa 72 paragrahvi ligikaudu ¼ kogu eelnõu mahust ehk ¾ on rakendussätted. Viimase moodustavad nn eriseaduste muudatused, peamiselt tegevuslubasid, registreeringuid ja teavitamiskohustust puudutavas osas. Kuivõrd eelnõu jõustamine seadusena eeldab riigi poolt ka üsna mahukaid investeeringuid infotehnoloogiliste vahendite arendamiseks, on hetkel planeeritud seaduse jõustumise ajaks 1. jaanuar 2013.

Ettevõtja jaoks põhimõttelisemad muudatused

Ettevõtja jaoks lihtsustab majandustegevust kindlasti muudatus, et registreering asendatakse teavitamisega, mille pealt ei tule tasuda riigilõivu ning loobutakse iga-aastasest registreeringu õiguse kinnitamise kohustusest. Samuti ühtlustatakse registrites registreerimise ja tegevusloa menetlused, kaotatakse ebamõistlikud registreerimise ja tegevusloa perioodilise

uuendamise nõuded, sätestatakse ammendavad tegevusloa kehtetuks tunnistamise alused (tegevusloa kontrolliesemesse kuuluvate ehk majandustegevusest lähtuva ohuga seotud nõuete rikkumine, st tegevusloa ei saa kehtetuks tunnistada asjaomase majandustegevusega vahetult mitteseotud nõuete rikkumise tõttu) jne. Loobutakse karistusest majandustegevuse registri registreeringuta tegutsemise eest ehk võimalikud on haldussunnivad nende isikute korrale kutsumiseks, kes teavitamiskohustust ei täida. Tegevusloa kontrolliesemes (senised tegevusloa väljastamisest keeldumise ja tegevusloa kehtetuks tunnistamise alused) kaotatakse ebaselged nõuded või täpsustatakse neid jne. Järgnevalt mõnedest muudatusega kaasnevatest põhimõtetest lähemalt.

Teenuste direktiiviga ettevõtjatele loodud eelseid laiendatakse ka enamikule muudest majandustegevuse valdkondadest. Sellisteks eelisteks on näiteks õigus suhelda haldusorganitega läbi ühtse kontaktpunkti, tegevusloa tähtajatus üldise reeglina ning tegevusloa fiktsioon ehk vaikimisi kehtima hakkamine juhul, kui haldusorgan ei ole tegevusloa taotlust tähtaegselt lahendanud.

MTR registreeringutelt võetakse nende tänane tegevusloa iseloom

MTSÜS koostamisega seoses on analüüsitud palju, kas ei oleks otsustavaks suurem osa täna kehtivatest n-õ „pehmetest tegevuslubadest“ (milleks MTR registreeringuid nende „õhukese kontrollieseme“ tõttu võib nimetada) muuta ümber teatamiskohustusteks. Paljudel juhtudel on nii ka tehtud. Samas on

Registreeringu asendamine teavitamisega, mille pealt ei tule tasuda riigilõivu, ning iga-aastasest registreeringuõiguse kinnitamise kohustusest loobumine lihtsustab kindlasti majandustegevust.

osade registreerimiskohustuste puhul leitud, et nende teatamiskohustuseks muutmine ei ole põhjendatud, mis on toonud kaasa nende nimetamise tegevusloaks, kuid nende kontrollieset „paksemaks“ muutmata. Lihtsamalt öeldes tähendab see, et kuigi on mitmeid tegevusalasid, kus praegu kehtib registreerimiskohustus, kuid eelnõu kohaselt peaks see tulevikus asenduma tegevusloaga, ei ole tegemist iseenesest olukorra karmistumisega, vaid pigem asjade õige nimega nimetamisega.

Artiklis on välja toodud vaid väike osa MTSÜSiga kavandatud muudatustest, mistõttu on kõigil huvilistel võimalik nii eelnõu kui sellele lisatud põhjaliku seletuskirjaga tutvuda tavapärasel viisil Koja veebilehel. Oodatud on ka kõik arvamused ja kommentaarid.

Eelnõuga kaotatakse registreeringu õigsuse iga-aastase kinnitamise kohustus

Arvestades asjaoluga, et enamike „päris“ tegevuslubade puhul puudub nii analoogiline kohustus kui ka haldusorgani kohustus teostada iga-aastast järelevalvet juba praegu, on registreeringu iga-aastase kinnitamise nõue ilmselt ebaproportsionaalselt koormav. Sisuliselt muudab see täna MTR registreeringud üheaastasteks tegevuslubadeks, mille puhul on küsitav ka nende kooskõla teenuste direktiivi nõuetega. Seetõttu võib kinnitamiskohustusest loobumist lugeda ka õiguslikku selgust tagavaks ning põhjendatuks.

Ühtne kontaktpunkt ja elektrooniline menetlus

Eelnõuga soovitakse senisest enam võimaldada ettevõtetele kasutada haldusorganiga suhtlemisel nn ühtset kontaktpunkti ja elektroonilist menetlust. See tähendab sedagi, et kõikvõimalikke paberandmeid tegevuslubade ning teisi ettevõtjale adresseeritud otsuseid asendavad tulevikus pigem registrisse kantud andmed ning vajadusel nende väljatrükk.

Elektroonilise menetlusega seonduv seegi, et ettevõtja tegevuslubade menetlus peaks toimuma edaspidi reeglina elektroonilises vormis vastava veebilehekülje vahendusel (ettevõtjaportaal ja Eesti teabevärv, www.eesti.ee). Küll jääb loomulikult ka paberil menetluse võimalus, kuid eelistatumaks peaks saama siiski elektrooniline. Alternatiivina saab mistahes teadete ja taotlustega, sealhulgas kogu tegevusloaga seonduvat menetlust edaspidi vajadusel ettevõtja soovil läbi viia notar. Säilivad ka senised suhtlusvõimalused. Registripidaja või notari tegevus ühtse kontakt-

punktina ei mõjuta teadete ja taotluse suhtes kehtivaid tähtaegu, asutuste pädevust ega ettevõtja õigust esitada mistahes teateid ja taotlusi paberil või elektrooniliselt otse pädevale haldusorganile.

Tegevuslubade andmise reeglid ühtlustatakse

Üheks olulisemaks muudatuseks on samuti tegevuslubade andmise reeglite ühtlustamine. Täna kehtivad enamiku tegevuslubade andmise kohta erinevad reeglid, ligi sajast erinevas seaduses ning sageli arvuliselt veel rohkemates määrustes, kusjuures erisuste tegemiseks puuduvad sageli põhjendused. Loomulikult säilivad põhjendatud erandid ka tulevikus, kuid üldpõhimõtted muutuvad sarnasteks, mis peaks suurendama õigusselgust ning nendest arusaamist.

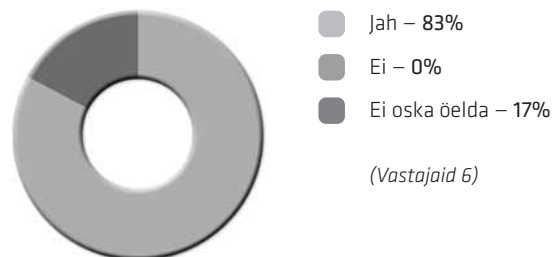
Üheks kavandatud muudatuseks on see, et tegevusloa kehtetuks tunnistamine tehakse lubatavaks vaid tegevusloaga seotud tingimuste ning hoolsuskohustuse rikkumise korral. Tegevusloa kontrolliese on tingimused, mille täitmist tegevusloa andmisel kontrollitakse ning kõrvaltingimused on tegevusloas näidatud tingimused, mida tegevusloa saanud ettevõtja peab täitma. Üksnes selliste, tegevusloaga vahetult seotud tingimuste rikkumine, võib olla aluseks ettevõtjalt tegevusloa äravõtmiseks.

Seejuures saab ettevõtja tegevusloa äravõtmist vältida, kui ta tõendab, et on teinud endast mõistlikult sõltuva rikkumiste vältimiseks ehk on täitnud ettevõtja hoolsuskohustust. Täiendavate muudatustega on kavats luua ka üldnormid võimaldamaks tegevusloa üleandmist. See oleks rakendatav eelkõige ettevõtte pärimise või võõrandamise, samuti äriühingute ühinemise või jagunemise korral. **T**

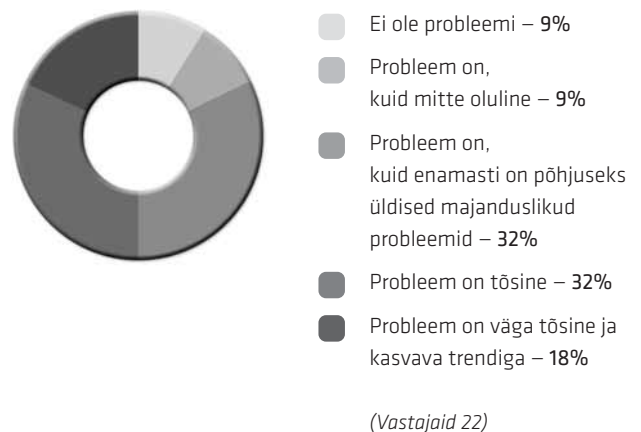
Koja gallupid

Täname kõiki ja palume oma liikmetel ka edaspidi meie küsitlustele Kaubanduskoja veebilehel aktiivselt vastata. Teie vastuste põhjal saame kujundada oma arvamused ja ettepanekud, mille edastame seadusandjale. Teie arvamusest sõltub palju!

Kas peate vajalikuks korrastada ja ühtlustada kehtivaid majandustegevusega seotud tegevuslubade ja registreeringute põhimõtteid?

Kui suureks hindate kohustuste ettekavatsetud ja pahatahtlikku täitmata jätmise probleemi Eestis?

KOIDU MÖLDERSON
Politiikakujundamise- ja õigusosakonna jurist

Keskkonnaõiguse kodifitseerimine

Lisaks majandusõiguse kodifitseerimisele on ette võetud ka keskkonnaõiguse süstematiseerimine ning kooskõlastamiseks on esitatud keskkonnaseadustiku üldosa seaduse eelnõu.

Hetkel Eestis keskkonnavaline raamseadus puudub, küll on aga hulk valdkonnaspetsiifilisi eriseadusi, mille terminoloogia ja erinevad menetlused vajavad ülevaatamist. Nõnda soovitaksegi süstematiseerimise käigus ennekõike ühtlustada terminoloogiat, lihtsustada erinevaid keskkonnalubade ning keskkonnamõju hindamise menetlusi.

Hetkel valmimisel olev keskkonnaõiguse üldosa ja sellele järgnev eriosa moodustavad ühtse terviku, haarates ka kõiki kehtivaid keskkonnaõigusalaalseid õigusakte. Eriosa peaks valmima 2011. aasta alguses ning seadustik tervikuna, üld- ja eriosa koos, jõustub eelnõu koostajate arvates eeldatavalt 2013. aasta 1. jaanuaril.

Vastavalt keskkonnaseadustiku üldosa seaduse esimesele paragrahvile on seaduse eesmärk tagada keskkonnahäiringute (ehk negatiivse keskkonna mõju) vähendamine võimalikult suures ulatuses, et kaitsta keskkonda, inimese tervist, heaolu ja vara, samuti tagada säästva arengu edendamine, et kindlustada tervise- ja heaoluvajadustele vastav keskkond praegusele põlvele ja tulevastele põlvedele, loodusliku

mitmekesisuse säilimine ja kaitse, keskkonna hea seisund ning keskkonnale kahju tekitamise vältimine ja keskkonnale tekitatud kahju heastamine.

Esmärgi püstitamisel on eelnõu koostajad ühendanud inimkeskse ja loodusekeskse lähenemise. Keskkonda kaitstakse inimestele nende tervise- ja heaoluvajadustele vastava keskkonna tagamiseks. Samuti kaitstakse keskkonda, et säilitada looduslike elupaiku ja liike.

Suuremad teemad seadustikus ongi keskkonnakaitse põhimõtted ja põhikohustused, käitaja kohustused, keskkonnavalised õigused ja loamenetlus.

Regulatsiooni soovitatav mõju on tagada igapäevasele tervise- ja heaoluvajadustele vastav keskkond, tõsta keskkonnateadlikkust, tagada isikute kaasamine keskkonda oluliselt mõjutavate otsuste tegemisse, võimaldada isikutel end tõhusalt kaitsta negatiivsete keskkonnamõjude eest, võimaldada isikutele laiaulatuslikku keskkonnakasutust, samas tagades maaomanike ja avalike huvide kaitse.

Keskkonnavalaste põhikohustuste allikaks on Eesti põhiseaduse §53, mis ütleb, et igaüks on kohustatud säästma elu- ja looduskeskkonda ning hüvitama kahju, mis ta on keskkonnale tekitanud. Lisaks ütleb põhiseaduse §5, et Eesti loodusvarad ja loodusressursid on rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult, kohustades sellega eelkõige riiki sätestama vajaliku regulatsiooni tagamiseks loodusressurside säästlik kasutus.

Keskkonnavalaste õiguste regulatsiooni soovitatav mõju on tagada igapäevasele tervise- ja heaoluvajadustele vastav keskkond, tõsta keskkonnateadlikkust, tagada isikute kaasamine keskkonda oluliselt mõjutavate otsuste tegemisse, võimaldada isikutel end tõhusalt kaitsta negatiivsete keskkonnamõjude eest, võimaldada isikutele laiaulatuslikku keskkonnakasutust, samas tagades maaomanike ja avalike huvide kaitse.

Käitaja (isik, kes viib läbi tootmist, valdab või kontrollib selle tööd ja vastutab keskkonnanõuete täitmise eest), kohustuste rakendamisel kohaldatakse mõistlikkuse põhimõtet. Ehk keskkonda mõjutav ettevõtlus ja puhas keskkond saavad koos ek-

sisteerida, kui nende vahel valitseb tasakaal. Tasakaalu saavutamiseks on ettevõtlusele piirangute kehtestamine enamasti paratamatu, kuid piirangud peavad olema proportsionaalsed.

Eelnõu viimase peatüki sisuks on keskkonnavalase loamenetluse regulatsioon. Antud juhul soovitaks loamenetluses hõlbustada keskkonnavalubade saamise menetlust nii loa taotleja kui ka teiste asjast huvitatud isikute jaoks. Näiteks kavandatakse ühtse keskkonnavalala andmine senise vee erikasutusloa, ajutise vee erikasutusloa, välisõhu saasteloa, erisaasteloa, kaevandamisloa, kiirgustegevusloa ja jäätmeloa asemel. Seega piisab ühe loa taotluse esitamise ning ärakuulamine hakkaks toimuma ühes menetluses. Ühtlustatud on ka seni eriseadustes sätestatud loa andmise ja kehtetuks tunnistamise menetlusi käsitlevaid regulatsioone, jättes samas aga seadustiku eriosas võimaluse erandite tegemiseks, arvestades eri keskkonnavaldkondade eripära. **■**

Eelnõuga on võimalik tutvuda Koja veebilehel ning kommentaarid ja ettepanekud on oodatud e-aadressile koidu@koda.ee.

MART KÄGU

Poliitikakujundamise- ja õigusosakonna jurist

Riigihangete seaduse muudatused

Alates 1. juulist 2010 jõustuvad riigihangete seaduses muudatused peaksid lahendama kõige pakilisemad probleemid, mis on riigihankemenetluse praktikas esile kerkinud.

Lühidalt:

Riigihangete seaduse muudatustega püütakse soodustada hankelepingute võimalikult kiiret sõlmimist, struktuuritoetuste õigeaegset kasutuselevõtmist ja vaidlustuste takerdumisteta lahendamist.

Riigihangete efektiivsema ja kvaliteetsema korraldamise eesmärgil konsolideeritakse edaspidi hankemenetlused Rahandusministeeriumi juures asuvasse kompetentsikeskusesse.

Hankemenetlusest tuleb nüüdsest kõrvaldada ka see pakkuja, keda on või kelle seaduslikku esindajat on kriminaal- või väärteokorras karistatud maksualaste süütegude toimepanemise eest.

Täpsemalt on muudatustega püütud soodustada hankelepingute võimalikult kiiret sõlmimist, struktuuritoetuste õigeaegset kasutuselevõtmist ja vaidlustuste takerdumisteta lahendamist. Muuhulgas muudetakse riigihankemenetluse institutsionaalset korraldust.

Ajatatud maksuvõlaga hanel osalemist puudutavad sätted jõustuvad järgmise aasta algusest.

Riigihankemenetluses keskne roll on edaspidi Rahandusministeeriumil

Riigihangete efektiivsema ja kvaliteetsema korraldamise eesmärgil konsolideeritakse edaspidi hankemenetlused Rahandusministeeriumi juures asuvasse kompetentsikeskusesse. 30. juunist 2010 tegevuse lõpetava Riigihangete Ameti seniseid ülesandeid (järelevalve ja nõustamisega seonduvalt) hakkab samuti täitma Rahandusministeerium.

Sellest tulenevalt on Rahandusministeerium alustanud ka elektroonse riigihankesektsiooni väljatöötamist ning planeerib selle rakendada 2010. aasta lõpuks.

Vabatahtliku avalikustamisteatamise avaldamine

Üks uuendustest seaduses on hankelepingu sõlmimise kohta vabatahtliku avalikustamisteate esitamise võimalus, mille hankija võib esitada vähemalt 14 päeva enne hankelepingu sõlmimist, kui hankija on jätnud hanketeate esitamata eeldades, et hankelepingu sõlmimine ilma hanketeate eelneva avaldamiseta on lubatav. Nimetatud võimalus on ette nähtud olukordade tarvis, kus hankija ei ole hankemenetlust korraldanud, ent kahtleb, kas selline käitumine on ikka õiguspärane. Sellist tegevust on võimalik pakkujal või huvitatud isikul ka vaidlustada.

Lisaks eelnevale täiendatakse hankelepingu sõlmimise, hankemenetlusest kõrvaldamise, alltöövõtjate vahetamise, hankelepingu tühisuse asjaolude ja vaidlustusmenetlusega seonduvat regulatsiooni. Näiteks hankelepingu sõlmimise korral, mille täitmine on seotud intellektuaalse omandiga, peab pakkuja või taotleja edaspidi kinnitama hankelepingu täitmiseks vajalike intellektuaalse omandi õiguste olemasolu.

Hankemenetlusest kõrvaldamine

Hankemenetlusest tuleb nüüdsest kõrvaldada ka see pakkuja, keda on või kelle seaduslikku esindajat on kriminaal- või väärteokorras karistatud maksualaste süütegude toimepanemise eest. Samuti nähakse ette selliste isikute kõrvaldamine menetlusest, kellel on maksuvõlg hankemenetluse algamise päeva seisuga või maksuvõla tasumine on ajatatud pikemaks perioodiks kui 6 kuud arvates hankemenetluse algamise päevast, välja arvatud juhul, kui maksuvõla tasumise ajatamine on täies ulatuses tagatud. Seaduses loetakse eelnimetatud maksuvõlak pakkuja või taotleja poolt tähtajaks tasumata maksuvõlg, mis ületab 100 eurot (vastav säte jõustub 01.01.2011). Hankija nõuab tõendit maksuvõla puudumise kohta juhul, kui tal ei ole seda võimalik avaliku andmekogu kaudu ise kontrollida. Ka ajatatud maksuvõlg on maksuvõlg ning siinkohal võiks küsida: miks peaks maksuvõlglaaseid erinevalt kohtlema? Seaduse seletuskirjas on öeldud, et riigihangete seaduse põhieesmärk ei ole isikute maksukäitumise muutmine, vaid olemasoleva konkurentsi kasutamine ja igakülgne toetamine. Ka Maksu- ja

Tolliamet on aktsepteerinud seaduse seletuskirja kohaselt eelkirjeldatud kujul erinevat maksuvõlglaste kohtlemist. Lisaks maksuvõla puudumise kontrollimisele hankemenetluse algamise ajal kontrollib hankija selle puudumist ka enne hankelepingu sõlmimist.

Alltöövõtjad hankelepingu täitmisel

Seoses alltöövõtjatega peab hankijale esitama kirjaliku kinnituse, et allhankelepingu alusel vahetult hankelepingu täitmisel osalevatel alltöövõtjatel puuduvad riigihangete seaduses sätestatud kõrvaldamise alused ning vastavate aluste esinemisel on kohustuslik hankijale kinnitada, et vastavat alltöövõtjat hankelepingu täitmisel ei kasuta. Nimetatud alltöövõtja peab viie tööpäeva jooksul välja vahetama. Kui pakkuja seda ei tee, siis kõrvaldatakse pakkuja hankemenetlusest. Sealjuures saab alltöövõtjat välja vahetada ainult üks kord ning mitme alltöövõtja korral kehtib see võimalus kõigi alltöövõtjate suhtes eraldi. Alltöövõtja vahetamise õigus puudub juhul, kui pakkuja on hankemenetluses kvalifitseeritud alltöövõtja vahendite või näitajate alusel. Kirjeldatud regulatsiooni abil soovitakse vältida olukorda, kus alltöövõtjate vahetamine seiskaks hankemenetluse ning venitaks selle ebamõistlikult pikaks.

Millistel juhtudel on hankeleping tühine?

Seadusesse tuuakse sisse loetelu asjaoludest, millal hankeleping on tühine. Hankeleping loetakse tühi- seks näiteks olukorras, kus hankija on jätnud registrile hanketeate esitamata ja selle esitamata jätmise ei olnud seadusega lubatud. Hankelepingu tühisusele, mis tuleneb hankija poolt ebaseaduslikult hankemenetluse korraldamata jätmis-

est, on võimalik tugineda aga vaid juhul, kui hankelepingu tühisus on tuvastatud vaidlustuskomisjoni või kohtu poolt.

Eespool on mainitud, et vaidlustuskomisjon tuuakse seadusemuudatuste kohaselt Rahandusministeeriumi juurde. Tuleb rõhutada, et see ei muuda vaidlustuskomisjoni funktsiooni ega ülesandeid. Seadusemuudatustega sätestatakse ka vaidlustuskomisjoni poole pöördumise täpsed alused pakkujatele ja huvitatud isikutele ning vaidlustuse esitamise eeldused ja tingimused.

Uus regulatsioon näeb muuhulgas ette võimaluse hankelepingu sõlmimiseks ka vaidlustusmenetluse vältel, kuid selleks peab eksisteerima avalik huvi. Selleks peab hankija esitama vastava taotluse vaidlustuskomisjonile ning põhjendama, milles seisneb avalik huvi, mille tõttu ei saa lepingu sõlmimisega oodata vaidlustusmenetluse lõppemiseni.

Uue riigihangete seaduse redaktsiooni rakendamise osas väärivad kindlasti rõhutamisest asjaolu, et enamused sätteid jõustub küll 1. juulist 2010, kuid mõned alates 1. jaanuarist 2011 (nt maksuvõla puudumise kontrollimine ja juba kirjeldatud ajatatud maksuvõlgadega pakkujate erisused). Hankemenetlused ja vaidlused, mis said alguse enne muudatuste jõustumist, lahendatakse nende alguse ajal kehtinud riigihangete seaduse sätete alusel. Ettevalmistamisel on ka täiendavad riigihangete seaduse muudatused ning vastav eelnõu peaks välja töötatama käesoleva aasta jooksul. **T**

Riigihangete seaduse uue redaktsiooniga on täpsemalt võimalik tutvuda veebiaadressil www.riigiteataja.ee.

Konkurentsivõime salavõti peitub rohelises mõtlemises

EVELIN ANDRESPOK

Arengukoostöö Ümarlaua poliitikaekspert

20. mail toimus Kaubanduskojas ettevõtjatele suunatud konverents „Rohelise ettevõtluse võimalused Eestis“, kus arutleti, millisena võiksid Eesti ettevõtjad näha oma rolli globaalsete kliimamuutuste kujundamisel ning selle tagajärgede leevendamisel. Ürituse peaesineja oli Euroopa Liidu kliimameetmete volinik, Connie Hedegaard (pildil), kes ütles, et keskkonnasõbralik ja sotsiaalselt vastutustundlik tegutsemine on tuleviku ettevõtjatele konkurentsivõime saavutamiseks vältimatu. Eesti välisminister Urmas Paet kinnitas samuti oma avakõnes, et keskkonnasäästlikule arengule orienteerumine on küll suur väljakutse, kuid samas annab see meile võimaluse muutuda järjest vähem sõltuvaks taastumatust energiast ning suurendab ühtlasi meie konkurentsivõimet ja energia varustuskindlust.

Küsimust, kas Eesti ja Euroopa Liidu poliitika ja tegevuskondade arvestades saab roheline ettevõtlus olla ka kasumlik, käsitleti eriti põhjalikult. Ettevõtjad ja eksperdid jõudsid ühisele järeldusele, et roheline ettevõtlus muutub peagi vältimatuks ja sellega oleks nutikas alustada juba täna. Osalejate tähelepanu köitsid ka Eesti kõige rohelisema trükikoja, AS Eco- printi ning Soome suurfirma Nokia Siemens Networks kogemused. Konverents toimus Eesti arengukoostöö aasta tippsündmuse Maailmapäev raames, mida peeti 22. mail Tallinnas, Vabaduse väljakul. Konverentsi korraldasid Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Arengukoostöö Ümarlaud ning Euroopa Komisjoni Esindus Eestis. **T**

Loe konverentsi kohta lisa: www.terveilm.net/maailmapaev

DEBBIE-TRIIN NAPITS
Arbitraažikohtu sekretär

Praktikas enim kasutatavad arbitraažikohtud

Käesolevate infokildude kogumise ajendiks on Eesti ettevõtjate poolt sageli esitatud küsimused seoses lepingu sõlmimisega väljastpoolt Eestit pärineva partneriga. Nimelt soovitakse vahel lepingupartneri nõudel või kompromissina lepingusse panna n-ö neutraalne vaidluste lahendamise koht ehk siis valitakse võimaliku vaidluse lahendamiseks arbitraažikohus, mis ei ole kummagi lepingupoole nn kodukohtuks. Kuigi sellisel juhul on tegemist pigem emotsionaalse argumendiga, tuleb seda siiski ette. Järgnevalt lühikesed ülevaated ja lingid populaarsematest arbitraažikohtutest, mida praktikas on kasutatud või mille tegevuse kohta on sagedamini infot küsitud.

Nagu ka Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraažikohus, lahendavad viidatud vahekohtud eraõigussuhtest, sealhulgas ka väliskaubandus- ja muudest rahvusvahelistest majandussuhetest tulenevaid vaidlusi. Põhiosas on arbitraažikohtude reeglendid ehk menetlusreeglid sarnased põhinedes UNCITRAL (*The United Nations Commission on International Trade Law*) model law¹ (mudelreglement).

Erinevusi võib seega otsida eelkõige tegevuse pikaajalisusest. Kuigi Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juures tegutseb arbitraažikohus alalise vahekohtuna edukalt aastast 1992 ehk juba 18 aastat ja omab Eesti mõistes pikaajalist praktikat, tuleb siiski nentida, et rahvusvaheliselt on kodade juures tegutsenud paljud vahekohtud juba eelmise sajandi algusest. Samas annab see tunnistust traditsioonidest ning aktiivsest koostööst.

LEEDU, Vilnius **Vilniaus komercinio arbitražo teismas,** **Vilnius Court of Commercial Arbitration (VCCA)**

VCCA loodi oktoobris 2003, kui liideti kaks varem tegutsenud alalist arbitraažikohtu. VCCA tegutseb Kaubanduskoja juures ning kohus lahendab nii siseriiklikke kui ka rahvusvahelisi vaidlusi. Arbitraažikohtu tööd juhib nõukogu.

- Registreerimismaks on 1000 LTL + käibemaks (ca 4600 kr + käibemaks).
- Registreerimismaksule lisandub arbitraažimaks, mis on sõltuvuses hagi hinnast.
- Pakub ainsana Balti riikidest *mediation* korras vaidluste lahendamist.

LÄTI, Riia **Court of Arbitration of Latvian Chamber of Commerce & Industry (Arbitration Court of LCCI)**

Traditsiooniliselt tegutseb arbitraažikohus alaliselt Riias asuva Kaubanduskoja juures (asutatud 1934. aastal). Kohtu tööd juhib kolme liikmeline nõukogu.

- Arbitraažimaks koosneb kahest osast: administratiivkulu ja arbiteride tasu. Mõlemad on sõltuvuses hagi hinnast.
- Kohtul on kaks menetluse vormi, mida saab kohaldada vastavalt hagi tasule: tavaline menetlus ja „väikeste” asjade lahendamise menetlus, mis on lihtsam, paindlikum ning mille kulu on väiksem.

Center for Effective Dispute Resolution (CEDR)

Asutatud 1990. aastal. CEDR tegutseb sõltumatult ja erapooletult. CEDER teeneks võib pidada *mediation* ehk lepitusmenetluse toomist ja edukat rakendamist majandus- ja ärialaste vaidluste lahendamisel. CEDR arvates on peale lepitusmenetluse käigus lahendatud vaidlust võimalik pooltel edasi efektiivset koostööd teha, kuna tulemus peaks olema rahuldav ja vastuvõetav mõlemale vaidlevale poolele – *win-win* lõpptulemus.

- Keskendub pigem ADR-ile kui arbitraažile, kuid ka viimane vaidluste lahendamise meetod on täiesti efektiivselt kasutuses CEDR-is. Üks juhtivatest *mediation* ehk lepitusmenetluse teenusepakkujaid Euroopas.
- Korraldab rahvusvaheliselt koolitusi ja seminare alternatiivsete vaidluste lahendamise meetodite rakendajatele.

Lisainfo: www.arbitrazas.lt
Reglement: www.arbitrazas.lt/index.php?handler=en.ar.regulation

Lisainfo: www.chamber.lv
Reglement: www.chamber.lv/en/ltrk_shkjiirrtiesaltrk_shkjiirrtiesa_reglamenti

Lisainfo: www.cedr.com
Reglement: www.cedr.com/about_us/arbitration_commission/Rules.pdf

INGLISMAA, London
The London Court
of International Arbitration
(LCIA)

Kindlasti üks pikima ja värvikama ajalooga arbitraažikohtuid Euroopas. LCIA algus ulatub juba 1883. aastasse. Oma nime: The London Court of International Arbitration ning uuendatud menetlusreeglid sai kohus aga aastal 1981. LCIA lahendab nii siseriiklikke kui rahvusvahelisi vaidlusi.

- Registreerimismaks on 1500 inglise naela (ca 27 450 krooni). Registreerimismaks ei ole sõltuvuses hagihinnast ning registreerimismaksu ei tagastata.
- Registreerimismaksule lisandub arbitraažimaks. Arbitraažimaksu määramisel ei ole aluseks nõude suurus vaid arbitraažimaksu arvestatakse arbitraažikohtu poolt vaidluse lahendamiseks kulutatud aja ja tehtud töö alusel.
- Pakub *mediation* ja *ad hoc* korras vaidluste lahendamist.
- Kohtul ei ole nn kinnist arbitrite nimekirja, küll aga peab poole poolt valitud arbitrit vastama kindlatele reglementeeritud nõudmistele.
- Korraldab rahvusvaheliselt kõrgetasemelisi seminare, konverentse jne.

SOOME, Helsingi
The Arbitration Institute
of the Central Chamber
of Commerce of Finland

Soome Arbitraaži Instituut on alaliselt tegutsev vahekohus, mis loodi 1911. aastal ning alates 1919. aastast on Soome Arbitraaži Instituut toimunud kaubanduskoja (Central Chamber of Commerce of Finland) juures. Instituut lahendab nii siseriiklikke kui rahvusvahelisi vaidlusi, kohtu tööd juhib nõukogu, mis koosneb kuni 9 liikmest.

- Registreerimismaks sõltub hagihinnast, kõige madalam kuni 20 000 euro (ca 312 920 krooni) suuruselt hagilt on registreerimismaks 1200 eurot (ca 18 775,2 krooni).
- Registreerimismaksule lisandub arbitraažimaks.
- 2009. aastal esitati 65 hagiavaldust ning kahel juhul oli pooleks vaidluses Eesti äriühing.
- On abiks ka *ad hoc* vaidluse lahendamisel, arbitri nimetamine väiksema kui 600 000 (9 387 600 krooni) euro suuruse nõude pealt on 5000 eurot (ca 78 230 krooni).

ROOTSI, Stockholm
The Arbitration Institute
of the Stockholm
Chamber of Commerce (SCC)

Stockholmi arbitraažikohus on alaliselt tegutsev vahekohus, mis asutati aastal 1917. 1970. aastatel tunnustasid USA ja Nõukogude Liit Stockholmi arbitraažikohut kui neutraalset kohta, kus lahendada Ida-Lääne vahelisi vaidlusi. Sealtmaalt on Stockholmi arbitraažikohtu populaarsus ja tähtsus kasvanud ning nende tegevus laienenud. Tänapäeval on just Stockholmi arbitraažikohus üks maailma populaarsemaid. Stockholmi arbitraažikohus lahendab nii siseriiklikke kui rahvusvahelisi vaidlusi. Tavaliselt on enamvähem pooltes asjades üks pool väljastpoolt Rootsit. Kohtu tööd juhib kuni 12 liikmeline nõukogu.

- Registreerimismaks on 1500 eurot (ca 23 469 krooni). Registreerimismaks ei ole sõltuvuses hagihinnast ning registreerimismaksu ei tagastata.
- Registreerimismaksule lisandub arbitraažimaks. Näiteks 20 000 euro suuruse nõude puhul ca 10 000 eurot, kui vaidluse lahendab kolme liikmeline koosseis, mis rahvusvaheliste vaidluste puhul on tavapärane praktika.
- 2009. aastal esitati 129 hagiavaldust.
- Pakub *mediation* ja *ad hoc* korras vaidluste lahendamist.

PRANTSUSMAA, Pariis
International Chamber
of Commerce (ICC),
International Court of Arbitration

ICC Arbitraažikohus on tuntud ja tunnustatud kogu maailmas. ICC Court asutati 1923. aastal. Kohtu tööd juhib ja jälgib nn nõukogu ja administreerib sekretariaat. Kohtu nõukogusse kuuluvad majandus- ja ärispetsialistid ja rahvusvahelise kaliibriga juristid.

- Arvatavasti üks maailma tuntumaid ja tunnustatumaid arbitraažikohtuid.
- Ainuüksi aastal 2009 esitati 817 avaldust, menetlusega oli seotud 128 erinevalt maalt pärit 2095 poolt.
- Arbitraažikohtu menetlust ja istungeid viidi läbi 53 maal.
- Arbitrid olid 73 erinevast rahvusest.
- Kõigepealt tuleb hagi esitamisel tasuda n-ö ettemaks summas 3000 USD (ca 37 800 krooni).
- Ettemaksule lisandub ca 25-35% tasust ning näiteks arbitrite tasu kalkuleeritakse alles menetluse lõppastmes. Näiteks 20 000 USD (ca 250 000 krooni) suuruse nõude puhul on arbitraažimaks suurusjärgus 12 900 USD (ca 162 500 krooni), eeldusel, et vaidluse lahendab kolm arbitrit, mis on rahvusvahelise vaidluse puhul tavapärane praktika.
- Korraldab rahvusvahelisi seminare ja konverentse.

KRISTI RUUSAMÄE

SA Ida-Viru Ettevõtluskeskuse
ettevõtlikkuse koordinaator

Ettevõtlikkust ei ole võimalik õpetada loenguvormis

President Toomas Hendrik Ilves on öelnud, et ettevõtlikkuse areng Eestis sõltub meie kõigi enda ettevõtlikkusest. On äärmiselt tähtis, et ettevõtlikkust väärtusena nii kõrgel tasemel esile tuuakse, ent ometi ei ole võimalik ettevõtlikkust kellelegi peale suruda, vaid noortele tuleb anda võimalus selleni ise jõuda.

Täna sel päeval seisneb probleem selles, et tööturule sisenevate noorte teadmised ja sotsiaalsed oskused pole tihti omavahel tasakaalus – mõtteviis ning hoiakud ei toeta tööelus hakkamasaamist. Tööandjate hinnangul on puudust lisaks algatusvõimele ka kohusetundest ja soovist uusi asju juurde õppida. Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esinduse juhataja Margus Ilmjärve kinnitusele on ettevõtjate jaoks väga oluline, et uued tööturule sisenejad usuksid endasse ja oma võimesse erinevate tööülesannetega hakkama saada, samuti see, et ollakse valmis ja huvitatud vastust võtma. Selliste hoiakute kujunemine on pikk protsess ja seetõttu on oluline alustada nende kujundamisega juba varases nooruses.

Ettevõtlikum noor = konkurentsivõimelisem noor

Koolinoorte seas ettevõtliku vaimu arendamine toob edaspidi kasu nii majandusele kui kogu ühiskonnale. Aktiivse ellusuhtumisega ettevõtlilikud inimesed on seda tavaliselt kogu elu – see on ka üks põhjuseid, miks tuleb panustada ettevõtlikkuse arendamisele noorte seas. Uus õppekava nimetab neid oskusi kokkuvõtlikult ettevõtlikkuskompe-

tentsideks, milleks on enesekindlus, iseseisvus, tulemusele orienteeritus, paindlikkus, riskijulgus, otsustusvõimelisus, valmisolek võtta liidri roll ja hoiak tahan-suudan-teen. Viis aastat väldanud „Ettevõtliku Kooli“ programmi kõige näitlikumaks osaks võib pidada juba kolmandat aastat toimunud konkurssi, mille eesmärk ongi panna õpilasi koolis saadud teoreetilisi teadmisi oma igapäevaelus kasutama ning rakendada koolis õpitut oma kodukoha ja ümbritseva keskkonna paremaks muutmisel. Programmi on kaasatud nii õpilased ja õpetajad kui ka kohalikud ettevõtjad, lapsevanemad ja omavalitsused. Tänavusel konkursil osalesid Ida-Virumaa ja Tartumaa koolid ja lasteaiad, kokku rekordiline arv ehk 73 projekti. Projektide hulgas oli ka suhteliselt mastaapseid – näiteks Tartu Forseliuse Gümnaasiumi korraldatud ideelaat tutvustas õpilastele ettevõtlust ning Jõhvi noored korraldasid filmifestivali, mis propageerib eestikeelsete linasteoste vaatamist ning püüab äratada noortes huvi Eesti kinomaastiku vastu.

Teooria ilma praktilise kogemusta jääbki teooriaks

Lisaks kirjeldatud konkursile julgustame praktilist õpet ka igapäevases

koolielus. Selle aluseks on aga õpetajatöö. Programmi raames toetab seda õpetajakoolitus ja kogemustevahetus. Hea näitena õpetajatöö kontekstis võiks siinkohal tuua pikaajaliselt programmis osalenud Kiviõli I Keskkooli. Seal ei kasvatata õpilasi ettevõtlikuks ainult projektpõhiselt, vaid püütakse leida võimalusi seostada õpitut reaalse eluga ka igapäevases õppetöös – vastata koolitunnis laste küsimustele: „Miks ma seda õppima pean? Kuidas see mulle kasulik on?“. Kiviõli Keskkooli direktori Heidi Uustalu sõnul on nelja aasta jooksul olnud märgata lastes väga suurt muutust – nad on julgemad, täiskasvanutega suheldakse võrdsete partneritena. See omakorda tähendab, et õpilane ei pelga oma mõtteid välja pakkuda ning neid ka teostada. Lapsed on koolis tegusamad ja lõbusamad, kui neil on võimalik õpitut põnevate projektide teostamisel kasutada. Faktidel põhinev õpe kinnitub paremini, kui seda toetavad praktilised väljundid. Tsiteerides eelmise aasta konkursi peavõidu saanud Lohusuu kooli direktorit Heili Eichert, on projektis osalevate õpilaste puhul olnud märgata suuremat isetegemise soovi, algatusvõimet ja huvi kasvamist hariduse vastu.

Partnerite abita õppetööd reaalse eluga ei seo

Kuigi õpetajatel on suurim roll faktipõhise õppe praktikaga seostamisel, ei ole see siiski võimalik ilma praktikute abita. Oluline roll on olnud Ida-Viru partnerite, riigi ja Euroopa Liidu toed, kelle toel on saanud võimalikuks õpetajate koolitus ja kogemustevahetus, koordinaatorite süsteemi toimimine, juhendite koostamine ning PR-tegevuste teostamine. Nagu kinnitas mainitud konkursi žüriis olnud Riigikogu kultuurikomisjoni esimees Peeter Kreitzberg, kui nähakse milleks noored iseseisvalt võimelised on, siis ei jää asi ka raha taha. Ent vähem tähtis pole erasektori kaasamine. Praegune konkurs tõestas, et edukaimad olid just need projektid, mis sündisid koostöös.

Usume, et oma projekte teostama ärgitades on võimalik paljudesse noortesse ettevõtlikkust süstida ning ühiselt koostööpartneritega saab seda teha veelgi laiemalt. Sellised inimesed, kes omavad hoiakut „tahan-suudan-teen“, on mootoriks igas mõttes innovatsioonile, loovad töökohti ja mis ehk kõige olulisem – levitavad oma positiivset eluhoiakut. ■

Volinik Connie Hedegaard: Euroopa Komisjon mõistab Eesti muret energiajulgeoleku pärast

Euroopa Komisjon mõistab, et ELi kliimapoliitika elluviimine esitab Eestile väljakutse selle riigi eriliste asjaolude tõttu, ütles Tallinnas esinenud Euroopa Komisjoni kliimameetmete volinik Connie Hedegaard. „Me mõistame selle riigi muresid energiajulgeoleku pärast,” ütles Hedegaard Eesti kohta, esinedes 20. mail Tallinnas Kaubandus-Tööstuskosjas peetud konverentsil.

Hedegaardi sõnul jälgib komisjon olukorda ja võtab kasutusele vajalikud meetmed. Ta lisas, et just sellepärast on ta Eestis arutamaks neid küsimusi Eesti poliitikutega. Hedegaard ütles, et majanduse muutmisel vähem süsinikku sisaldavaks nõuab suuri muudatusi selles viisis, kuidas Eesti toodab elektrit. „See riik on praeguseni investeerinud oluliselt vähem kui teised liikmesriigid energiatootmise keskkonnaalasesse jätkusuutlikkusesse,” ütles Hedegaard. „See on täna puudujääk – kuid see tähendab ka, et majanduslikud ja keskkonnaalased eelised teie taastootva energia võimekuse ülesehitamisel ja energiatõhususe parandamisel ootavad teid ees homme.”

Hedegaard ütles, et vähese süsinikusaldusega majandus on enam kui võimalus, see on vajadus. „Seetõttu avaldasime veebruaris Euroopa 2020-strateegias ettepaneku rohelisema, ressursitõhusama, vähese süsinikusaldusega kava suhtes Euroopa arenguks tulevasel kümnendil ja seal edasi.”

Volinik Hedegaard kohtus Eesti majandus- ja kommunikatsiooniministri Juhan Partsi, riigikogu esimehe Ene Ergma, peaminister Andrus Ansipi ja keskkonnaminister teeriumi ning välisministeeriumi ametnikega.

Euroopa Liit ja Kongo Vabariik allkirjastasid partnerluslepingu puidu ebaseadusliku ekspordiga võitlemiseks

ELi ja Kongo Vabariigi sõlmitud lepingu järgi peab kõigil Kongo Vabariigist Euroopa Liitu saabuvatel puidutoodetel olema alates 2011. aasta juulist kaasas litsents, mis tõendab, et nende toodete valmistamiseks kasutatud puit on seadusliku päritoluga. Litsents tagaks Euroopa tarbijatele Kongo Vabariigist imporditud puidu ja puidutoodete seadusliku päritolu. Euroopa Komisjoni arenguvolinik Andris Piebalgs sõnas: „See leping on ebaseadusliku metsaraiega võitlemise seisukohast äärmiselt oluline. Leping aitab Kongo Vabariigi metsandussektoril jätkusuutlikult edasi areneda ja uusi töökohti juurde luua. Lisaks annab see Euroopa tarbijatele kindlustunde, et troopiline puit on seadusliku päritoluga. Samuti näitab leping, et ELi arengupoliitika ja ELi keskkonnaalased eesmärgid võivad käia käsikäes.”

Euroopa Komisjoni nimel vabatahtlikule partnerluslepingule alla kirjutanud keskkonnavolinik Janez Potočnik lisas: „Selleks, et luua paremad tingimused metsade jätkusuutlikku majandamisse tehtavateks pikaajalisteks investeeringuteks, on äärmiselt oluline

vähendada metsade hävitamist ja ebaseaduslikku metsaraiet. Loodan, et teisedki riigid järgivad Kongo Vabariigi eeskujuga ja ühinevad selle algatusega.”

Eesti valmis üleminekuks eurole

Kuus aastat pärast ELiga ühinemist täidab Eesti nõuded euro kasutuselevõtuks. Euroopa Komisjon teatas eile, et soovib liikmesriikide valitsustel võtta vastu otsus Eesti üleminekuks eurole 2011. aasta jaanuaris. Eestist saaks seitsmeteistkümnnes ühisraha kasutusele võtnud riik.

Komisjon avaldas ka aruande, millest selgub, et ELi ülejäänud kaheksa liikmesriiki (Bulgaaria, Leedu, Läti, Poola, Rootsi, Rumeenia, Tšehhi Vabariik ja Ungari) ei täida veel euroalaga liitumise tingimusi. Ühendkuningriik ja Taani on otsustanud euroalaga mitte liituda. Eurole üleminekuks peavad potentsiaalsed euroala liikmed tõendama, et nende riigi rahandus on usaldusväärne ning vahetuskurss ja hinnad stabiilsed. Samuti peavad intressimäärad olema madalad ning riiklikud rahandusalased õigusaktid kooskõlas ELi õigusega. Euro võeti maailma finantsturgudel kasutusele 1999. aastal. Euro müündid ja pangatähed lasti ringlusesse kolm aastat hiljem. Viimati läks eurole üle Slovakkia 2009. aastal. Praegu kasutab eurot igapäevase maksevahendina umbes 329 miljonit inimest, s.o peaaegu kaks kolmandikku ELi 500-miljoonilisest rahvastikust.

4. juunil Rakveres

„Rahanduse roll ja vajadus ettevõtluses – uuemad lähenemised”

Lääne-Virumaa
Keskraamatukogus
(Lai 7, Rakvere)
Koolitaja Margus Kõomägi,
TÜ Pärnu Kolledži õppejõud

Tartu Ülikooli Narva Kolledž ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esindus kutsuvad Teid osalema tasuta ettevõtlusteemalise koolitussarja viimasel loengul 4. juunil kell 11.00-12.30 Rakveres.

Koolitussarjas

käsitletavad teemad:

- Millised on ettevõtluses rahanduse uued lähenemised ja vajadused?
- Ärirahanduse (*Corporate Finance*) erisus ettevõtlusrahandusest (*Entrepreneurial Finance*)
- Projektirahandus
- Finantseerimis- ja investeerimisotsused
- Raha, kasum, rikkus ja väärtus

Koolitused on tasuta.

Lisainfo ja registreerimine:

KERDA SPITZ

Tel: 356 0608

E-post: kerdaspitz@ut.ee

enterprise
europe
network

Sügisel ärivisiidile Leedu Vabariiki!

20.-24. septembrini käesoleval aastal on Eesti Kaubandus-Tööstuskoljal koostöös Eesti Saatkonnaga Vilniuses ning Vilniuse ja Klaipeda kaubanduskodadega plaanis korraldada ärivisiit Leedu Vabariiki. Ettevõtetal, asutustel ja organisatsioonidel, kellel on huvi Leedu turu vastu ning kes soovivad sõlmida kontakte sealsete potentsiaalsete koostööpartneritega, palutakse juba varakult meile oma soovidest teada anda, et saaksime programmi koostamisel Teie huvide ja soovidega arvestada. Ootame Teie ettepanekuid!

Lisainfo:

KRISTY TÄTTAR

Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Kutsume osa võtma ärireisist Vladimiri oblastisse 16.-18. juunil

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös Vladimiri oblasti administratsiooniga ja Eesti Suur- ja Saatkonnaga Moskvas korraldab 16.-18. juunini ärireisi Vladimiri oblastisse. Oodatud on kõikide valdkondade ärimed, kes soovivad sõlmida suhteid dunaamilise ja avatud suhtumisega Vladimiri oblasti ettevõtjatega. Kavas on tutvumine oblasti majanduspotentsiaali ja ettevõtluskeskkonnaga, ärikohtumised ja spetsialistide konsultatsioonid ning ettevõtete külastus.

Vladimiri linn ja seda ümbritsev oblast on iidse vene kultuuri pärl, millega on samuti võimalik tutvuda. Delegatsiooniga ühineb Eesti suursaadik Moskvas Simmu Tiik.

Reisipakett sisaldab: rongipileteid Tallinnast Moskvasse ja tagasi, transporti Moskvast Vladimiris ja tagasi ning kohapeal, majutust, hommiku- ja lõunasööke.

Lisainfo ja registreerimine:

VIIVE RAID

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Tel: 604 0092 • E-post: viive@koda.ee

JANA VANAMÖLDER

Eesti Suur- ja Saatkond Moskvas
Tel: (+7 495) 737 3640 • E-post: embassy@estemb.ru

Ärivisiit Hiinasse

21.-27. augustil

21.-27. augustini toimub ärivisiit Hiinasse. Visiidi käigus külastatakse kahte suuremat Hiina linna: Chongqingi ja Shanghai. Mõlemas linnas on programmis piirkonda tutvustav seminar, millele järgnevad konkreetselt igale Eesti firmale korraldatud kontaktkohtumised vastavalt firma profiilile ja huvidele Hiinas. Lisaks külastame mõningaid ettevõtteid ja äriorganisatsioone ning EXPO linnas Shanghais oleme ühe päeva varunud ka maailmanäitusega tutvumiseks.

Visiidi paketi hind on 30 000 – 35 000 krooni sõltub osalejate lõplikust arvust ja sisaldab: viisa vormistamist, lennupileteid Tallinn-Shanghai-Chongqing-Shanghai-Tallinn, kaks ööbimist Chongqingis, neli ööd Shanghais, äriseminaride, kontaktkohtumiste ja firmakülastuste korraldamist, EXPO piletit.

Registreerumise viimane kuupäev on 4. juuni.

Lisainfo:

KRISTY TÄTTAR

Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Ekspordi Akadeemia KEVADSEMINARID 2010

Tippjuhid

16. juuni „Kanal“

- 9.00 Tervituskohv ja registreerimine
 9.15 Kanali kujundamine oma sihtkliendini jõudmiseks.
Juhan Bernadt ja Jakob Saks
 9.45 Logistika ja müügivõrk välisriigis.*
Stig Løfberg (Logistics Consulting Group)
 11.15 Kohvipäus
 11.30 Teema „Logistika ja müügivõrk välisriigis“ jätkub
 13.00 Lõunapaus
 13.45 Teema „Logistika ja müügivõrk välisriigis“ jätkub
 15.15 Päeva kokkuvõte

Seminari hind on 1599 krooni (hind sisaldab käibemaksu).

Keskastmejuhid

16. juuni „Kanal“

- 9.00 Tervituskohv ja registreerimine
 9.15 Kanali kujundamine oma sihtkliendini jõudmiseks.
Juhan Bernadt ja Jakob Saks
 9.46 Logistika ja müügivõrk välisriigis.*
Stig Løfberg (Logistics Consulting Group)
 11.16 Kohvipäus
 11.31 Teema „Logistika ja müügivõrk välisriigis“ jätkub.
 13.00 Lõunapaus
 13.45 Kanal. Jakob Saks ja Juhan Bernadt
 15.15 Kohvipäus
 15.30 Praktiline töötuba
 17.00 Päeva kokkuvõte

Seminari hind on 1599 krooni (hind sisaldab käibemaksu).

17. juuni „Kanal“

- 9.00 Tervituskohv ja registreerimine
 9.15 Erinevad kanali alternatiivid, nende analüüs.
Juhan Bernadt ja Jakob Saks
 11.15 Kohvipäus
 11.30 Turule sisenemise strateegiate arengud.*
LeeAnne Haworth (Tehnopoli)
 13.00 Lõunapaus
 13.45 Ekspordi online-turundus: kodulehe ja teiste e-kanalite toimimise optimeerimine.*
Robin Gurney (M IDM, Altex Marketing OÜ)
 15.15 Kohvipäus
 15.30 Praktiline töötuba
 17.00 Päeva kokkuvõte

Seminari hind on 1299 krooni (hind sisaldab käibemaksu).

* Loeng on ingliskeelne.

EKSPORDI AKADEEMIA ÕPPEVISIIT IDA-VIRUMAALE JA TARTUSSE

11. august Ida-Virumaa

- 9.00 Väljasõit Eesti Kaubandus-Tööstuskoja eest
 (Toom-Kooli 17, Tallinn)
 11.00 Repo Vabrikud AS külastus
 (Maidla tee 7, Püssi)
 Presentatsioon, tootmisega tutvumine, diskussioon.
www.sorbesgroup.com
 13.00 Väljasõit lõunale
 13.30 Lõuna Saka Cliff hotel & Spa's
 koos maja tutvustusega
www.saka.ee
 15.30 Audes LLC OÜ külastus
 (Pae 3A, Jõhvi)
 Presentatsioon, tootmisega tutvumine, diskussioon
www.audes.ee
 17.00 Väljasõit Tartusse
 19.00 Saabumine Tartusse, majutus hotellis Pallas
 (Riia 4, Tartu)
www.pallas.ee
 20.00 Öhtusöök

12. august Tartus

- 8.45 Väljasõit hotellist
 9.00 Tartu Teaduspargi külastus
 (Riia 185, Tartu) www.teaduspark.ee
 Ettekanne teemal „Kuidas Tartu Teaduspark aitab kaasa firmade rahvusvahelistumisele“ –
Toomas Noorem, Tartu Teaduspargi tegevdirektor
 Ettekanne teemal „Tartu Teaduspargi tugi innovaatsilisele tootearendusele tegevale ettevõtjatele – pooltööstuslikud laborid“ –
Henri Hanson, Tartu Teaduspargi projektijuht
 Pärast presentatsiooni Protolabi külastus
 10.45 Kodumaja AS külastus
 (Ravila 61, Tartu)
www.kodumaja.ee
 Presentatsioon, tootmisega tutvumine, diskussioon
 12.30 Lõuna
 13.30 A. le Coq AS külastus
 (Tähtvere 56/62, Tartu)
www.alecoq.ee
 Presentatsioon, tootmisega tutvumine,
 õllemuuseumi külastus, toodete degusteerimine

Õppevisiidi maksumus osalejale on 2750 krooni, hinnale lisandub käibemaks.
 Hind sisaldab bussitransporti, majutust, toitlustust.
 Registreerumise tähtaeg on 2. august.

EKSPORDI AKADEEMIA ÕPPEPÄEV 26. AUGUSTIL TALLINNAS

- 10.00 Sissejuhatus –
 Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor **Siim Raie**
 Ettekanne teemal „EAS-i rahvusvahelistumine ja ekspordi tegevus, millistel põhimõtetel toimatakse, millist abi on võimalik EASist taodelda?“
Maria Alajõe, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
 10.30 Ettekanne teemal „Millistel põhimõtetel garanteerib EAS eksporditehinguid, kuidas see toimib? Kredexi toetamispoliitika ja ettevõtjale mõeldud tugiteenuste ülevaade.“
Lehar Kütt, Kredex
 11.00 Ettekanne teemal „Arengufondi tegevused ekspordi arendamisel, tööpõhimõtted“
Kitty Kubo, Arengufond
 11.30 Ettekanne teemal „Milline on pankade rahastamispoliitika, kas olukord on muutunud (võrreldes 2009. aastaga)?“
Tauno Vanaselja, Swedbank
 12.00 Lõuna Kaubanduskojas
 12.45 Väljasõit
 13.00 Baltika Grupp AS
 (Veerenni 24, Tallinn)
www.baltikagroup.com
 Presentatsioon, tootmisega tutvumine, diskussioon
 15.00 Tallink Grupi AS külastus
 (Tartu mnt 13, Tallinn)
www.tallink.com
 Presentatsioon, diskussioon

Õppepäeva maksumus osalejale on 450 krooni, hinnale lisandub käibemaks.
 Hind sisaldab bussitransporti, toitlustust.
 Registreerumise tähtaeg on 2. august.

Korraldajal on õigus vajadusel programmis muudatusi teha.

Liikmelt liikmele:

Teil on võimalus leida koostööpartnereid ning uusi kliente teiste Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete hulgast, samuti saate soovi korral teha liikmesettevõtetele oma toodete või teenuste sooduspakkumisi. Huvi korral palun saatke oma koostöösoov või sooduspakkumine e-postiaadressile kadri@koda.ee. Koostöösoov või sooduspakkumine peab sisaldama järgmisi andmeid: sooduspakkumist/koostöösoovi, tegevusvaldkonda, firma nime, kontaktandmeid, aadressi, telefoninumbrit, e-postiaadressi, kontaktisiku andmeid ning pakkumise kehtivusaega. Sooduspakkumise tingimuseks on selle kehtimine kõigile Kaubanduskoja liikmetele. NB! Avaldame ainult Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete pakkumisi. Lugege koostööpakkumisi nüüd ka Kaubanduskoja veebilehel Teenused – Koostööpakkumised ja info – Liikmelt liikmele aadressil <http://www.koda.ee/?id=46026>.

10OFFICE EESTI OÜ

10Office avab peatselt uued büroohotelli pinnad Tallinna kesklinnas Foorumi majas ning kutsub sellega seoses Koja liikmeid tutvuma büroohotelli võimalustega. Täismöbleeritud ja kommunikatsioonidega büroohotelli üürilepingu minimaalne kestus on üks kuu, kuid töölauda on võimalik kasutada ka päevapõhiselt. Pakume lisaks ka nõupidamisruumi ja sekretäriteenust teie kliendikohtumiste ladusaks läbiviimiseks. Büroohotell koos 10Office virtuaalkontori lahendustega on võimalus Tallinnas esinduse omamiseks püsikuludeta. 10Office kõik teenused on 2010. aastal Koja liikmetele 15% odavamad.

Lisainfo:

Veronika Kimsen

Tel: 631 1118 • E-post: veronika@1office.ee

www.1office.ee

AS EEK TRADE

Meie põhitegevus on laminaatkattega mööblidetailide, töötasapindade ja aknalaudade tootmine ja müük. Lisaks laminaatide müük mööblitootjatele. Pakume täiendavalt ka teenust allhankeks: plaatmaterjalide mõõtsaagimist, CNC-töötlust ja erikujuliste mööblidetailide servaviimistlust (servakantimist) ning plaatmaterjalidele katte (laminaat või spoon) pressimist. Kõikidele Kaubanduskoja liikmetele pakume täiendavalt teenustelt allhankeks soodustust 20%. Kontakteerudes on märksõnaks „Kaubanduskoda”. Täpsem tehniline informatsioon www.eektrade.ee/teenused.

Lisainfo:

Rein Okas

Tel: 501 9565 • E-post: rein@eektrade.ee

Ivar Vainomäe

Tel: 5322 9631 • E-post: ivar@eektrade.ee

TÖLKEBÜROO PANGLOSS OÜ

Pangloss Grupp on rahvusvaheline tõlkebüroode võrk. Meie bürood ja esindused asuvad Balti riikide pealinnades: OÜ Tõlkebüroo Pangloss Tallinnas; SIA „Pangloss” Riias; UAB „Pangloss” Vilniuses.

Pakume tõlkeid peamistest Euroopa keeltest eesti, läti, leedu, vene jm keeltesse ning vastupidi. Anname alati oma parima, et kindlustada võimalikult kvaliteetne tõlge kliendi määratud tähtajaks.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmetele pakume 10% soodustust.

Lisainfo:

Tel: 603 1770

E-post: pangloss@pangloss.ee

www.pangloss.ee

JUURA ÕIGUSTEABE AS / KIRJASTUS JUURA

Kirjastuses Juura (õiguslane kirjandus) käesoleva aasta juunis ilmub raamat Euroopa Liidu leping. Euroopa Liidu toimimise leping. Konsolideeritud versioonid. Märksõnaline sisujuht. Raamatu eessõna kirjutas PhD, TÜ õigusteaduskonna EL õiguse dotsent Carri Ginter ja sissejuhatuse dr uur, TÜ õigusteaduskonna EL õiguse dotsent Julia Laffranque. Märksõnastiku koostas Kadri Elias. Pakume valiku seaduste kommentaare, tõlkekirjandust (sh S. Saario investeerimisraamatut), õiguskeele väljaandeid, kohtulahendeid, õpikuid. Meie soodusväljaanded leiab www.juura.com avalehelt „soodustused” alt.

Lisainfo:

Kaja Griin

E-post: juura@juura.com

Tel: 6418 519

www.juura.com

OÜ KIMAR TRANSPORT

OÜ Kimar Transpordi põhitegevusala on reisijate veeteenused ja reisibusside remonditööd. Soovime leida lisarakendust 2007. aastal valminud remondihallile 350 ruutmeetrit kasulikku pinda + 120 ruutmeetrit abiruumid. Praegu pakume ruumides reisibusside remonditeenust. Soovime leida koostööpartnereid reisibusside remondi, tootmise või logistika valdas. Ruumid asuvad logistiliselt heas kohas Valga mnt 4 A Rõngus Tartumaal, viie tee ristis: Tartusse 40 km, Valka 40 km, Pärnusse 135 km, Viljandisse 65, Otepäälle 20 km, Riiga 190 km. Hoone vastab kõikidele tänapäeval kehtestatud nõuetele. Oodatud on pakkumised ka teistest valdkondadest, mis annaksid hoonele lisarakendust.

Lisainfo:

Kaimar Peri

Tel: Tel 505 1610

E-post: kimar@kimar.ee

www.kimar.ee

Koostööpakkumised:

- Makedoonia ettevõtte pakub müüa suurtes kogustes kvaliteetseid puuvilju (õunad, pirnid jm). Kood 2010-05-25-002
- Iisraeli lillimüüja otsib koostööpartnerit sooviga eksportida lilli Eestisse. Kood 2010-05-25-001
- Itaalia tarkvara arendaja ja GPS-navigatsioonisüsteemi teenuspakkuja otsib edasimüüjat ja/või koostööpartnerit (nt logistika valdkonnast). Kood 2010-05-12-039
- Itaalia termoplastist söövitavatele ainetele vastupidavate pum-pade ja segistite tootja otsib edasimüüjat Euroopas ja kolmandates riikides. Kood 2010-03-01-045
- Serbia erinevate vedrude, traatide ja kettide tootja otsib edasimüüjaid. Kood 2010-05-12-030
- Serbia võitluskunstide spordi-varustuse tootja otsib edasimüüjaid Euroopas ning pakub end allhankijaks. Kood 2010-04-29-020
- Bulgaaria kartongi ja papi impo-rtija otsib paberitööstusest koge-mustega koostööpartnerit, et üheskoos hakata tootma paber-kotte ja poekotte kaubandusket-tidele. Kood 2010-02-03-004
- Bulgaaria vineer- ja MDF-profiilide tootja (peamiselt uste ja mööbli valmistamiseks) pakub end uste- ja mööblitootjatele all-hanke tööde teostajaks. Kood 2010-05-18-018
- Prantsuse eksootilise puidu impo-rtija (erinevas mõõdus puitu Aafrikast, Lõuna-Ameerikast ja Aasiast) otsib edasimüüjat ning pakub end allhankijaks. Kood 2010-05-10-009
- Leedu ettevõtte, mis toodab val-gustatud liiklusmärke (ingl k *Active LED Road Signs*) otsib edasi-müüjat. Kood 2010-05-11-029
- Vene toidukaupade hulgemüüja (asukohaga Moskvast) pakub end vahendajaks välismaistele toidu-ainete tootjatele. Kood 2010-05-12-014
- Hispaania taastuvenergia ette-võtte pakub koostööd sama vald-konna välismaistele ettevõtte-tele, kes soovivad siseneda His-paania turule. Kood 2010-05-17-024
- Armeenia tekstiiltoodete val-mistaja (sokid, aluspesu, pidžaa-mad jm) otsib edasimüüjat ja ühissetevõtluse võimalusi. Kood 2010-05-18-002
- Saksa toiduainete kvaliteedi analüütiliste mõõteseadmete (kasutatakse nt kala jm külmu-tatud toiduainete testimiseks) tootja otsib vahendajat, et jõuda oma toodetega toiduainetetöös-tuste, toiduainete hulgi- ja jae-müüjateni. Kood 2010-05-18-051
- Saksa lastetarvete hulgemüüja ja tootja otsib edasimüüjaid. Kood 2010-05-20-004
- Leedu kasepuidust mööbli ja mööbliosade tootja otsib edasi-müüjat ning allhanketööde või-malus. Kood 2010-05-20-009
- Sloveenia firma, mis pakub „targa maja” lahendusi nt hotel-lidele, ärihoonetele, tööstustele, otsib koostööpartnerit Eestist. Kood 2010-05-25-003
- Prantsuse tsiviilehituse ja riiklike ehitusprojektide varustaja otsib Baltikumist tootjaid teetöodes ja tsiviilehituses vajaminevatele materjalidele (ingl k *pointed steel pin - lenghts 1000mm/1200 mm - diameters: 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 mm; fencing pin; reinforcement steel bars for concrete; welded mesh; triangular chain-ing; abutment chaining; panel tiler*). Kood 2010-05-07-023

Täpsem info:
ANNIKA METSALA
 Tel: 604 0091
 E-post: annika.metsala@koda.ee

Riigihanketeated:

ROOTSI

- Veevärgiseadmete hange. Täht-aeg 05.07.2010. Kood 3219
- Patjade ja madratsite hange. Tähtaeg 05.07.2010. Kood 3220
- Jäätmetrumlite hange. Tähtaeg 05.07.2010. Kood 3221

LEEDU

- Eelteade. Piimatoodete hange. Kood 3222
- Ortopeediliste tarvikute hange. Tähtaeg 15.06.2010. Kood 3223

EUROOPA KOMISJON

- Reisikulude juhtimise *online*-süsteemi hange. Dokumentide-ga tutvumise tähtaeg on

07.06.2010, pakkumiste tähtaeg

28.06.2010. Kood 3224

- Intellektuaalomandi õiguste (IPR) kasutajatoe hange Euroopas. Pakkumiste tähtaeg 28.06.2010. Kood 3225

EESTI

- Eelteade. Koopiapaberi hange. Kood 3226
- Eelteade. Hangitakse magamis-kotte. Kood 3227
- Teeremonditööde hange. Täht-aeg 04.06.2010. Kood 3228
- Vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitustööde hange. Tähtaeg pak-kumiste esitamiseks 09.06.2010. Kood 3229

- Laevade remondi- ja hooldus-teenused. Tähtaeg 07.07.2010. Kood 3230

INGLISMAA

- Trükiteenuste hange ülikoolile. Tähtaeg 21.06.2010. Kood 3231
- Koolimööbli hange. Tähtaeg pak-kumiste esitamiseks 18.06.2010. Kood 3232
- Piima ja piimatoodete hange. Dokumentidega tutvumise täht-aeg 18.06.2010, pakkumiste esi-tamise tähtaeg on 03.09.2010. Kood 3233
- Meditsiinitöötajate rõivaste han-ge. Tähtaeg pakkumiste esita-miseks 21.06.2010. Kood 3234

NORRA

- Prügikonteinerite hange. Täht-aeg pakkumiste esitamiseks on 02.08.2010. Kood 3235
- Tööriivaste, -jalanõude ja kaitse-vahendite hange. Tähtaeg pak-kumiste esitamiseks 11.06.2010. Kood 3236

Täpsem info:
LEA AASAMAA
 Tel: 604 0090 • E-post: lea@koda.ee

Õnnitleme juunikuu jubilare!

100

ATRIA EESTI AS
liige alates 1998

45

WENDRE AS
liige alates 1998

20

EA RENG AS
liige alates 2009

FENESTRA AS
liige alates 1994

MEP TRANS AS
liige alates 1995

15

ART KONVERENTSITEHNIKA OÜ
liige alates 1999

BALTIC AGRO AS
liige alates 1999

ECKES-GRANINI EESTI AS
liige alates 2006

HJ-KAUBANDUSE OÜ
liige alates 2000

PALGARDI KRAANA OÜ
liige alates 1998

ROTAKS-R OÜ
liige alates 2010

SVERIX AS
liige alates 2008

THOMEKO EESTI OÜ
liige alates 1997

10

ALSTOM ESTONIA AS
liige alates 2006

ANDROVER OÜ
liige alates 2006

BRADSTONE OÜ
liige alates 2008

DBG TIMBER & STONE OÜ
liige alates 2003

DIAMANTEK OÜ
liige alates 2005

E.R.S. AS
liige alates 2010

ESTONIAN CELL AS
liige alates 2005

FILTRIMEISTER OÜ
liige alates 2003

FLOCCOSA AS
liige alates 2006

INLEX CONSULTING OÜ
liige alates 2007

MAMAKO OÜ
liige alates 2007

TARREST EHITUS OÜ
liige alates 2004

VRHL OÜ
liige alates 2004

5

ALFAFISH OÜ
liige alates 2005

INTOPEX CHEMICALS AS
liige alates 2005

NORDIC HOTELS OÜ
liige alates 2007

VARMAPARTNER OÜ
liige alates 2006

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid
Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad
Tel: 604 0082 • koostööpakkumised

Poliitikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted
Tel: 604 0088 • avalikud suhted

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

Teataja toimetus • toimetaja Kadri Liimal • Tel: 604 0085 • E-post: kadri@koda.ee

Selle kevade parim pakkumine

Keskmine kütusekulu 6,7 l/100 km, CO₂ 180 g/km

Mahtuniversaali mugavuse ja mahutavusega ning maasturi läbivusega Dodge Journey tuleb välja esinduslikus eriversioonis Travel Edition. Mahtur Dodge Journey on ühtaegu ka üllatavalt ökonoomne auto – kütusekuluks on maanteel vaid 5,5 l ning keskmiseks kütusekuluks 6,7 l 100 km kohta. Luksuse parima mahutaja erivarustusega mudeli tavahind 517 700.-

Soodustusega hinnavõit kokku **127 000.- krooni.**

Dodge Journey SXT Travel Edition 2,0 CRD TDSL 6-aut.

Dodge Journey Travel Editioni eliitvarustusse kuulub:

STANDARDVARUSTUSES • Kõigil kiirustel rakenduv veojõukontroll • stabiilsusprogramm ESC • ümberminekuvastane kontrollseade • Piduri Assist (BA) ja ABS pidurid • kliimaseade • elektriliselt klapitavad ja soojendusega peeglid • elektrooniline 6-suunaline juhiistme seadistus • 4el. juhivat akent • rehvirõhu hoiatussüsteem • sõidukompuuter • püsikiiruse hoidja

LISAVARUSTUSES • 30GB kõvakettaga multimeediakeskus • 368 W võimendiga helisüsteem ja U-connect vabakäesüsteem • Eesti jt EL riikide kaartidega navigatsiooniseade • 7" ekraaniga lainurk tagurdamiskaamera • 7-kohaline istmesüsteem Flexible Seating Group • 3. istmerea kliimaseade • Tumedaks toonitud klaasid • Piki- ja risttaladega katusereelingud • Metallikvärv • Elektriline katuseluuk

Kogu Travel Editioni lisavarustuse hind Teile **0.-**

389 900.-

Kampaania
kehtib kuni 30 juuni 2010

Chrysler Jeep Dodge
Privilege Service — 24 tundi
tasuta abi Sulle ja Sinu
autole kõikjal Euroopas.

Chrysler, Jeep ja Dodge peaesindus Eestis AS Silberauto • Tallinn • Peterburi tee
50a Tallinn tel 605 6944 • Tartu • Ringtee 61 tel 730 0785 • Pärnu • Riia mnt. 231a
tel 445 1999 • Jõhvi • Jaama 42a tel 611 9735 • Viljandi • Pargi 3b tel 435 4902 •
Rakvere • Haljala tee 1 Tõrremäe Tel 660 0152 • Kuressaare • Tallinna 82b tel 453
1428 • www.silberauto.com • www.dodge.ee •

Dodge on Chrysler Group LLC registreeritud kaubamärgid.

SILBERAUTO

SUURIMAD ETTEVÕTLUSKONKURSID ON ALANUD!

ETTEVÕTLUSE AUHIND 2010
KONKURENTSIVÕIMEEDETABEL 2010
2010

**OSALE KONKURSSIDEL JA
VÕRDLE ENNAST TEISTEGA!**

ankeedid ja osalemistingimused:

WWW.KONKURENTS.EE